

Беларуская мова. Прафесійная лексіка : вучэб. дапаможнік / Д. В. Дзятко, Н. П. Лобань ; пад рэд. Д. В. Дзятко. - Мінск : РІВШ, 2025. - 276с.

Гриф: Дап. МА РБ у якасці вучэб. дапам. для студ. впу

Вучэбны дапаможнік напісаны ў адпаведнасці з вучэбнай праграмай «Беларуская мова (прафесійная лексіка)» і прызначаны ў асноўным студэнтам нефілалагічных спецыяльнасцей ВПУ Беларусі. Выданне разлічана на сістэматызацыю, замацаванне і паглыбленне ведаў студэнтаў па беларускай мове, у ім разглядаюцца наступныя пытанні: «Беларуская мова і яе месца ў сістэме агульначалавечых і нацыянальных каштоўнасцей», «Лексічная сістэма беларускай мовы», «Функцыянаванне беларускай мовы ва ўмовах білінгвізму», «Функцыянальныя стылі мовы», «Культура прафесійнага маўлення». Практычны матэрыял падзелены на тры блокі: для спецыяльнасцей гуманітарнага профілю; для спецыяльнасцей фізіка-матэматычнага профілю; для спецыяльнасцей прыродазнаўчага профілю.

Адрасуецца студэнтам універсітэтаў, навучэнцам каледжаў, вучням старшых класаў сярэдніх агульнаадукацыйных устаноў, а таксама ўсім, хто хоча паглыбіць свае веды пра беларускую мову.

ЗМЕСТ

ПРАДМОВА

Раздзел 1. БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЯЕ МЕСЦА Ў СІСТЭМЕ АГУЛЬНАЧАЛАВЕЧЫХ І НАЦЫЯНАЛЬНЫХ КАШТОЎНАСЦЕЙ

- 1.1. Мова і соцыум. Функцыі мовы ў грамадстве
- 1.2. Беларуская мова - форма нацыянальнай культуры беларусаў
 - 1.2.1. Літаратурная мова
 - 1.2.2. Дыялектная мова
- 1.3. Паходжанне беларускай мовы і асноўныя этапы яе развіцця
 - 1.3.1. Старабеларуская літаратурная мова ХTV-XVI стст.
 - 1.3.2. Беларуская мова ў XVI-XVIII стст.
 - 1.3.3. Новая (сучасная) беларуская мова XIX- пачатку XX ст.
 - 1.3.4. Развіццё і функцыянаванне беларускай пітаратурнай мовы ў XX- пачатку XXI ст.

Заданні

Раздзел 2. ЛЕКСІЧНАЯ СІСТЭМА БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ

- 2.1. Паняцце пра лексіку
- 2.2. Лексіка беларускай мовы паводле паходжання
 - 2.2.1. Спрадвечна беларуская лексіка
 - 2.2.2. Запазычаная лексіка
- 2.3. Лексіка беларускай мовы паводле ступені яе выкарыстання
- 2.4. Лексіка беларускай мовы паводле стылістычнай афарбоўкі
- 2.5. Лексіка беларускай мовы паводле сферы выкарыстання
- 2.6. Тэрміналогія і тэрмінасістэма
- 2.7. Спецыфічны асаблівасці тэрмінаў
- 2.8. Спосабы ўтварэння тэрмінаў
- 2.9. 3 гісторыі беларускай навуковай тэрміналогіі і тэрмінаграфіі

- 2.9.1. Падрыхтоўчы перыяд
 - 2.9.2. Перыяд дынамічнага развіцця (1920-я гг. - пачатак 1930-х гг.)
 - 2.9.3. Перыяд статычнага існавання (1930-я гг.)
 - 2.9.4. Перыяд стабілізацыі (1950-я гг. - наш час)
 - 2.10. Тылы слоўнікаў і прынцыпы іх класіфікацыі
 - 2.11. Тылы лінгвістычных слоўнікаў
 - 2.12. Слоўнікі тэрмінаў
- Заданні

Раздзел 3. ФУНКЦЫЯНАВАННЕ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ ВА ЎМОВАХ БІЛІНГВІЗМУ

- 3.1. Паняцце білінгвізму. Маўленчая інтэрферэнцыя
 - 3.2. Паняцце маўленчай нормы
 - 3.3. Арфаэпічныя нормы
 - 3.3.1. Вымаўленне галосных гукаў
 - 3.3.2. Вымаўленне зычных гукаў
 - 3.4. Марфалагічныя нормы
 - 3.4.1. Назоўнік
 - 3.4.2. Прыметнік
 - 3.4.3. Лічэбнік
 - 3.4.4. Займеннік
 - 3.4.5. Дзеяслоў
 - 3.4.6. Прыслоўе
 - 3.5. Сінтаксічныя нормы
- Заданні

Раздзел 4. ФУНКЦЫЯНАЛЬНЫЯ СТЫЛІ МОВЫ

- 4.1. Паняцце функцыянальнага стылю
 - 4.2. Класіфікацыя функцыянальных стыляў
 - 4.3. Навуковы стыль
 - 4.3.1. Асноўныя рысы навуковага стылю
 - 4.3.2. Моўныя сродкі навуковага стылю
 - 4.3.3. Асноўныя разнавіднасці і жанры навуковых тэкстаў
 - 4.3.4. Кампазіцыя навуковага тэксту
 - 4.4. Афіцыйна-справавы стыль
 - 4.4.1. Асноўныя рысы афіцыйна-справавога стылю
 - 4.4.2. Моўныя сродкі афіцыйна-справавога стылю
 - 4.4.3. Віды афіцыйна-справавых дакументаў
 - 4.5. Публіцыстычны стыль
 - 4.5.1. Асноўныя рысы публіцыстычнага стылю
 - 4.5.2. Моўныя сродкі публіцыстычнага стылю
 - 4.5.3. Віды публіцыстычных тэкстаў
- Заданні

Раздзел 5. КУЛЬТУРА ПРАФЕСІЙНАГА МАЎЛЕННЯ

- 5.1. Паняцце культуры маўлення. Камунікатыўныя якасці маўлення
 - 5.2. Тэхніка і выразнасць вуснага маўлення
 - 5.3. Падрыхтоўка да публічнага выступлення
 - 5.4. Маўленчы этыкет і культура зносін
- Заданні

ТЭКСТЫ ДЛЯ ПЕРАКЛАДУ НА БЕЛАРУСКУЮ МОВУ

РУСКА-БЕЛАРУСКІ СЛОЎНІК АСНОЎНЫХ ТЭРМІНАЎ ПЕДАГОГІКІ І ПСІХАЛОГІІ

